

RAPORT Z REALIZACJI

**PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA
POWIATU RYPIŃSKIEGO
NA LATA 2018-2021 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2022-2025**

ZA OKRES OD 1 STYCZNIA 2020 DO 31 GRUDNIA 2021

1. WSTĘP

Celem sprawozdania jest ocena realizacji wykonanych zadań proekologicznych w latach 2020-2021 zapisanych w Programie ochrony środowiska dla powiatu rypińskiego na lata 2018-2021 z perspektywą na lata 2022-2025. Ocena ta ma służyć sformułowaniu wniosków niezbędnych do aktualizacji Programu ochrony środowiska dla powiatu rypińskiego.

Ocena realizacji celów i zadań ochrony środowiska jest realizowana na wszystkich szczeblach administracji. Na poziomie powiatu ocenę sporządza się co dwa lata i zgodnie z art. 18 ust 2. ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2021 r. poz. 1973 z późn. zm.) w formie raportu przedstawia się radzie powiatu.

Bezpośrednim wskaźnikiem zaawansowania realizacji zadań Programu jest wysokość ponoszonych nakładów finansowych oraz uzyskiwane efekty rzeczowe. Efekty te, zweryfikowane przez ocenę stanu jakości i dotrzymywania norm komponentów środowiska, dokonaną w ramach systemu monitoringu, ilustrują zaawansowanie realizacji Programu w skali rocznej i umożliwiają dokonywanie niezbędnych bieżących korekt.

W kolejnych rozdziałach w sposób syntetyczny przedstawione zostały informacje na temat realizacji zadań proekologicznych oraz celów zawartych w Programie ochrony środowiska dla powiatu rypińskiego na lata 2018-2021 z perspektywą na lata 2022-2025. Raport obejmuje analizę zrealizowanych zadań oraz poniesionych nakładów finansowych.

Przy sporządzeniu dokumentu wykorzystano dane instytucji posiadających bazy danych dotyczących powiatu, m.in. z Głównego Urzędu Statystycznego, Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Bydgoszczy i Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska oraz raportów o stanie powiatu i gmin.

Niniejsze sprawozdanie obejmuje okres realizacji zadań proekologicznych od 1 stycznia 2020 roku do 31 grudnia 2021 roku.

Program Ochrony Środowiska wyznacza kierunki działań mających na celu poprawę stanu środowiska i ograniczenie negatywnego oddziaływania działalności człowieka.

Podstawowe ogólne wskaźniki stanu środowiska i zmiany presji na środowisko określające efektywność działań proekologicznych to:

- zmniejszenie ładunku zanieczyszczeń odprowadzanych do wód powierzchniowych, poprawa jakości wód płynących, stojących i wód podziemnych, wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi oraz spełnienie przez wszystkie te rodzaje wód wymagań jakościowych obowiązujących na terenie Polski;
- poprawa jakości powietrza poprzez zmniejszenie emisji zanieczyszczeń powietrza (zwłaszcza zanieczyszczeń szczególnie szkodliwych dla zdrowia i zanieczyszczeń wywierających najbardziej niekorzystny wpływ na ekosystemy tj. metale ciężkie, trwałe zanieczyszczenia organiczne, substancje zakwaszające, pyły i lotne związki organiczne);
- zmniejszenie uciążliwości hałasu, przede wszystkim hałasu komunikacyjnego;
- zmniejszenie ilości wytwarzanych i składowanych odpadów, rozszerzenie zakresu ich gospodarczego wykorzystania oraz ograniczenie zagrożeń dla środowiska ze strony odpadów niebezpiecznych;

- ograniczenie degradacji gleb, zwiększenie skali przywracania obszarów bezpośrednio lub pośrednio zdegradowanych przez działalność gospodarczą do stanu równowagi ekologicznej, ograniczenie pogarszania się jakości środowiska w jednostkach osadniczych i powstrzymanie procesów degradacji zabytków kultury;
- wzrost lesistości, rozszerzenie renaturalizacji obszarów leśnych oraz wzrost zapasu i przyrost masy drzewnej, a także wzrost poziomu różnorodności biologicznej ekosystemów leśnych i poprawa stanu zdrowotności lasów;
- zmniejszenie negatywnej ingerencji w krajobrazie oraz kształtowanie estetycznego krajobrazu zharmonizowanego z otaczającą przyrodą.

W warstwie społeczno-administracyjnej następujące wskaźniki aktywności państwa i społeczeństwa opisują jakość zarządzania środowiskiem:

- kompletność regulacji prawnych i tempo ich harmonizacji z prawem wspólnotowym i prawem międzynarodowym;
- spójność i efekty działań w zakresie monitoringu i kontroli;
- zakres i efekty działań edukacyjnych oraz stopień udziału społeczeństwa w procesach decyzyjnych;
- opracowanie i realizowanie przez grupy i organizacje pozarządowe projektów na rzecz ochrony środowiska.

UPOWSZECHNIANIE INFORMACJI O STANIE ŚRODOWISKA I REALIZACJI PROGRAMU

Duże znaczenie dla możliwości upowszechniania informacji o stanie środowiska i realizacji Programu ma powszechny dostęp do informacji o środowisku i procedury udziału społeczeństwa w zarządzaniu środowiskiem, określone w ustawie z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r. poz. 1029 z późn. zm.). oraz w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2021r. poz. 1973 z późn. zm.).

Obecnie informacja ekologiczna w Polsce dostępna jest poprzez:

- publikacje Głównego Urzędu Statystycznego;
- publikacje Ministerstwa Środowiska;
- publikacje służb państwowych: Inspekcję Ochrony Środowiska, Państwowy Zakład Higieny, Państwową Inspekcję Sanitarną;
- programy i plany strategiczne oraz inne opracowania jednostek samorządu terytorialnego;
- prasę popularnonaukową o tematyce ekologicznej;
- programy telewizyjne i radiowe;
- publikacje o charakterze edukacyjnym i popularyzatorskim jednostek naukowo-badawczych;
- publikacje opracowane przez organizacje pozarządowe;
- akcje i kampanie edukacyjne i promocyjne, konkursy w szkołach;
- internet;
- prasę lokalną.

1. Ochrona klimatu i jakości powietrza

O jakości powietrza decyduje wielkość i przestrzenny rozkład emisji ze wszystkich źródeł z uwzględnieniem przepływów transgranicznych i przemian fizykochemicznych zachodzących w atmosferze. Całe województwo kujawsko-pomorskie, w tym i powiat rypiński, objęte jest monitoringiem powietrza prowadzonym przez Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Bydgoszczy Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Powiat rypiński podlega pod strefę kujawsko-pomorską

Na mocy ustawy Prawo ochrony środowiska wykonuje się roczną ocenę jakości powietrza, w której uwzględnia się dwie grupy kryteriów:

- ustanowionych ze względu na ochronę zdrowia ludzi;
- ustanowionych ze względu na ochronę roślin.

W wyniku klasyfikacji, w zależności od analizy stężeń w danej strefie, można wydzielić następujące klasy stref:

- dla substancji, dla których określone są poziomy dopuszczalne lub docelowe:
 - klasa A - stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych;
 - klasa A1 - oznaczenie strefy pod kątem pyłu zawieszonego PM_{2,5}, w przypadku osiągnięcia poziomu określonego dla fazy II tj. 20 µg/m³;
 - klasa C - stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne i poziomy docelowe;
 - klasa C1 - oznaczenie strefy pod kątem pyłu zawieszonego PM_{2,5}, w przypadku braku osiągnięcia poziomu określonego dla fazy II tj. 20 µg/m³;
- dla substancji, dla których określone są poziomy celu długoterminowego:
 - klasa D1 - stężenia ozonu i współczynnik AOT40 nie przekraczają poziomu celu długoterminowego;
 - klasa D2 - stężenia ozonu i współczynnik AOT40 przekraczają poziom celu długoterminowego.

W przypadku ozonu wyznaczono poziom celu długoterminowego, który oznacza poziom substancji w powietrzu, który należy osiągnąć w dłuższej perspektywie – z wyjątkiem przypadków, gdy nie jest to możliwe w drodze zastosowania proporcjonalnych środków – w celu zapewnienia skutecznej ochrony zdrowia ludzkiego i środowiska.

Klasyfikacja wiąże się z określonymi wymogami, co do działań na rzecz poprawy jakości powietrza (w przypadku, gdy nie są spełnione określone kryteria) lub na rzecz utrzymania tej jakości (jeśli spełnia ona przyjęte standardy). Podstawę zaliczenia strefy do określonej klasy stanowią wyniki oceny uzyskane na obszarze o najwyższych poziomach stężeń danego zanieczyszczenia w strefie.

Stacje pomiarowe w granicach strefy kujawsko-pomorskiej zlokalizowane są w następujących miejscowościach:

- Grudziądz, ul. Sienkiewicza (2018, 2019)
- Grudziądz, ul. Piłsudskiego (2018, 2019)
- Brodnica, ul. Kochanowskiego (2018, 2019)
- Koniczynka (2018, 2019)
- Ciechocinek (2018, 2019)
- Nakło, ul. P. Skargi (2018, 2019)

- Zielonka (2018, 2019)
- Inowrocław, ul. Solankowa (2018, 2019)
- Wieniec Zdrój (2018, 2019)
- Wieniec Zdrój – airpointer mobilny (2019)
- Mogilno, ul. Kościuszki (2019)

W 2020 r. w granicach strefy kujawsko-pomorskiej zlokalizowanych zostało 18 stacji pomiarowych w tym 15 poza uzdrowiskami i 3 na terenie uzdrowisk w następujących miejscowościach:

- Bydgoszcz, ul. gen. Augusta Emila Fieldorfa „Nila” 13
- Bydgoszcz, Plac Poznański
- Bydgoszcz, ul. Warszawska
- Toruń, ul. Dziewulskiego
- Toruń, ul. Przy Kaszowniku
- Toruń, ul. Wały Gen. Sikorskiego
- Włocławek, ul. Kaliska
- Włocławek, ul. Okrzei
- Brodnica, ul. Kochanowskiego
- Ciechocinek, ul. Tężniowa-Park Tężniowy
- Grudziądz, ul. Piłsudskiego
- Grudziądz, ul. Sienkiewicza
- Inowrocław, ul. Solankowa
- Koniczynka (powiat toruński)
- Wieniec Zdrój, ul. Wieniecka
- Bory Tucholskie (powiat tucholski)
- Chełmno, ul. Łunawska

Żadna stacja pomiarowa nie znajduje się na terenie powiatu rypińskiego.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące jakości powietrza w strefie kujawsko-pomorskiej, w oparciu o kryteria dla zdrowia ludzi, w okresie, którego dotyczy raport.

Tabela nr 1. Klasyfikacja strefy kujawsko-pomorskiej z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia.

Nazwa strefy	Rok	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy											
		SO ₂	CO	NO ₂	BaP	C ₆ H ₆	Pb	As	Ni	Cd	PM10	PM2,5	O ₃
Strefa kujawsko-pomorska	2018	A	A	A	C	A	A	A	A	A	C	A	A
												C1	D2
	2019	A	A	A	C	A	A	A	A	A	C	A	A
												C1	D2
	2020	A	A	A	C	A	A	A	A	A	C	A	A
												A1	D2

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie kujawsko-pomorskim 2018, 2019, 2020 GIOŚ.

W 2020 roku przekroczona została wartość poziomu docelowego dla benzo(a)pirenu, a także wartość dopuszczalna dla pyłu PM10, co skutkowało zaliczeniem strefy do klasy C pod względem tych parametrów. Strefa otrzymała klasę A1 dla pyłu PM2,5 z uwagi na to, że na żadnej z 9 stacji pomiarowych (po 2 w Bydgoszczy, Toruniu i we Włocławku oraz po jednym w Grudziądzu, Chełmnie (stacja mobilna) i na stacji Zielonka w Borach Tucholskich) stężenie średnie roczne nie przekroczyło wartości 25 µg/m³ (poziom dopuszczalny dla roku kalendarzowego tzw. faza I), ani wartości 20 µg/m³ (obowiązujący poziom dopuszczalny dla roku kalendarzowego – tzw. faza II). Nie osiągnięto poziomu celu długoterminowego dla ozonu, stąd nadanie klasy D2.

W roku 2020 liczba stacji, na których prowadzono badania benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10 wynosiła 10. Dla benzo(a)pirenu obowiązuje od 2008 roku poziom docelowy jako wartość stężenia średniego rocznego 1 ng/m³. Stężenia średnie z roku 2020 były nieco wyższe niż w roku 2019. W roku 2020, podobnie jak w latach 2014-2018 jedyną stacją w województwie, na której nie odnotowano przekroczenia poziomu docelowego była stacja Zielonka w Borach Tucholskich. W 2020 r. najwyższe stężenia średnie roczne odnotowano: w Brodnicy przy ul. Kochanowskiego (3,2 ng/m³), w centrum Grudziądza przy ul. Sienkiewicza (2,9 ng/m³) oraz w Bydgoszczy przy ul. Warszawskiej (2,4 ng/m³). W przebiegu rocznym stężeń benzo(a)pirenu najwyższe wartości występują w sezonie grzewczym. Roczne przebiegi stężeń benzo(a)pirenu i temperatury powietrza wykazują dużą zależność – najwyższe stężenia notowane są w najzimniejszych miesiącach. Wartość dopuszczalna pyłu PM10 została przekroczona jedynie w przypadku stężeń 24-godzinnych na 1 stacji pomiarowej w Grudziądzu przy ul. Piłsudskiego (więcej niż 35 dni ze stężeniem średnim dobowym wyższym niż 50 µg/m³), natomiast w przypadku stężeń średnich rocznych nie wystąpiła wartość wyższa od poziomu dopuszczalnego 40 µg/m³.

Powyższe dane wskazują, iż stan jakości powietrza na terenie powiatu rypińskiego na przestrzeni lat był podobny.

Tabela nr 2. Gminy znajdujące się w obszarach przekroczeń w strefie kujawsko-pomorskiej w rocznej ocenie jakości powietrza za rok 2020 .

Powiat	Gmina	PM10 - ze względu na liczbę dni z przekroczenia mi poziomu 24h	BaP - ze względu na stężenie średnie roczne w pyłe zawieszonym PM10	O3 – ze względu na liczbę dni z przekroczeniem poziomu 8h w 2020 roku (poziom celu długoterminowego)	O3 – ze względu na wartość AOT40 w 2020 roku (poziom celu długoterminowego)
rypiński	Brzuze			TAK	
	Rogowo			TAK	
	Miasto Rypin		TAK	TAK	
	Rypin		TAK	TAK	
	Skrwilno			TAK	
	Wąpielsk			TAK	

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie kujawsko-pomorskim 2020 GIOŚ.

Warto zauważyć, że głównym źródłem emisji benzo(a)pirenu oraz pyłu zawieszonego PM10 jest niepełne spalanie paliw stałych (drewna, węgla, koksu) i odpadów w piecach dla celów grzewczych. Często niezadowolający jest również stan techniczny kotłów w których odbywa się spalanie paliw. Wspomniane czynniki przy warunkach atmosferycznych niekorzystnych dla rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń, decydują o występowaniu przekroczeń poziomu docelowego. W okresie letnim zazwyczaj nie odnotowuje się przekroczeń dopuszczalnego poziomu zawartości pyłu PM10 w powietrzu.

W oparciu o kryteria wyznaczone dla ochrony roślin przeprowadzono ocenę stanu powietrza dla dwutlenku siarki, tlenków azotu oraz ozonu. Zarówno w roku 2016, jak i w latach 2018, 2019 dla wszystkich zanieczyszczeń nadano strefie klasę A. Pod względem osiągnięcia poziomu celu długoterminowego dla ozonu we wszystkich rozpatrywanych latach nadano strefie klasę D2.

Tabela nr 3. Klasyfikacja strefy z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony roślin.

Nazwa strefy	Rok	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy			
		SO ₂	NO _x	O ₃	
Strefa kujawsko-pomorska	2018	A	A	A	D2
	2019	A	A	A	D2
	2020	A	A	A	D2

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie kujawsko-pomorskim 2018, 2019, 2020 GIOŚ.

Na terenie powiatu rypińskiego zauważa się wyraźny rozwój sieci gazowej. W 2018 roku z sieci korzystało 0,1% ludności powiatu, w roku 2019 liczba ta wzrosła do 1,1%. Na przestrzeni tych lat można zaobserwować wzrost długości czynnej sieci gazowej (w 2021 roku wzrost o 5 286 m w porównaniu z rokiem 2018) oraz ilości przyłączy do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych (do roku 2021 liczba ta wzrosła o 228 przyłączy w stosunku do 2018 roku). W porównaniu z 2018 roku wzrosła liczba osób korzystających z sieci gazowej. Odnotowano również wzrost zużycia gazu przez mieszkańców powiatu.

Tabela nr 4. Sieć gazowa w powiecie rypińskim w latach 2018-2021.

Rok	Długość czynnej sieci [m]	Przyłącza do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych [szt.]	Ludność korzystająca z sieci gazowej	Zużycie gazu ogółem [MWh]	Zużycie gazu na jednego korzystającego [kWh]	Kotłownie [szt.]
2018	39 257	105	43	119,5	2 779,1	29
2019	39 963	150	463	2 243,3	4 845,1	32
2020	41 132	237	700	3 709,5	5 233,3	27
2021	44 543	333	1009	5 469,0	5 420,2	35

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, 2018, 2019, 2020, 2021.

W okresie sprawozdawczym na terenie powiatu rypińskiego zrealizowano m.in. niżej wymienione przedsięwzięcia, mające na celu ochronę powietrza.

Tabela nr 5. Przedsięwzięcia z zakresu ochrony klimatu i jakości powietrza zrealizowane na terenie powiatu rypińskiego w latach 2020-2021.

Lp.	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Koszty realizacji [zł]		Źródła finansowania
			2020	2021	
1	Realizacja działań naprawczych wyznaczonych w POP i PDK dla strefy kujawsko-pomorskiej w zakresie pyłu PM10, PM2,5 i benzo(a)pirenu – wydawanie decyzji ws. wprowadzania gazów i pyłów do powietrza, przyjmowanie zgłoszeń instalacji, dla których nie jest wymagane pozwolenie na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza	Starostwo Powiatowe w Rypinie	Brak danych	Brak danych	Koszty własne wnioskodawców
2	Termomodernizacja świetlicy wiejskiej w Zambrzycy	Gmina Skrwilno	114 390,00	-	Środki własne
3	Unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Skrwilno		-	33 218,64	WFOŚiGW
4	Termomodernizacja dachu garażu OSP Długie	Gmina Wąpielsk		22 299,29	Środki własne, RPO
5	Wymiana ogrzewania niespełniającego wymagań tzw. Uchwały antysmogowej remizy OSP Radziki Duże na pompę ciepła		-	40 000,00	Środki własne, RPO
6	Termomodernizacja budynku OSP w Długiem (sporządzenie projektu i pobranie mamy do projektu)		-	7 738,00	Brak danych
7	Termomodernizacja budynku OSP w Radzikach Dużych (sporządzenie projektu i pobranie mamy do projektu)		-	738,00	Brak danych
8	Montaż instalacji fotowoltaicznych (20		-	538 704,00	Brak danych

	instalacji zamontowano na budynkach mieszkańców gminy, 3 instalacje zamontowano na budynkach Gminy Wąpielsk)				
9	Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej w Nadrożu wraz z wykonaniem elewacji		134 272,80	-	Środki własne
10	Montaż instalacji fotowoltaicznych na 10 budynkach/obiektach użyteczności publicznej - Stacjach Uzdatniania Wody w Nadrożu, Rogowie, Sosnowie, Urzędzie Gminy i Przedszkolu w Rogowie, Świetlicy Wiejskiej w Pręczkach, oraz w Szkołach Podstawowych w Nadrożu, Sosnowie, Rogowie i Nowym Kobrzyńcu. Ponadto 6 instalacji fotowoltaicznych zamontowano na budynkach mieszkalnych osób fizycznych.	Gmina Rogowo	-	893 871,64	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
11	Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej w Nowym Kobrzyńcu wraz z wykonaniem elewacji		-	Brak danych	Środki własne
12	Termomodernizacja dachu budynku OSP w Stępowie		17 800,00	-	WFOŚiGW, środki własne
13	Wymiana pieca w budynku OSP w Kowalkach		20 800,00	-	WFOŚiGW, środki własne
14	Wymiana źródeł ciepła opalanych paliwami stałymi na terenie gminy	Gmina Rypin	42 000,00	-	Środki własne
15	Wymiana pieca w budynku OSP w Godziszewach		-	19 920,00	WFOŚiGW, środki własne
16	Wymiana pieca i drzwi zewnętrznych w budynku OSP w Rypałkach Prywatnych		-	15 450,00	WFOŚiGW, środki własne

17	Wymiana pieca i modernizacja instalacji przygotowania ciepłej wody użytkowej w budynku OSP w Sadłowie		-	20 920,00	WFOŚiGW, środki własne
18	Wymiana pieca w budynku WOSP w Zakroczu		-	12 100,00	WFOŚiGW, środki własne
19	Docieplenie ścian zewnętrznych budynku OSP w Kowalkach		-	27 500, 00	WFOŚiGW, środki własne
20	Modernizacja dachu w Szkole Podstawowej w Kowalkach		-	75354,62	Zadanie w trakcie realizacji
21	Instalacja ogniw fotowoltaicznych na budynkach szkół i innych obiektach będących własnością Gminy Rypin		-	1 254 932,10	Zadanie w trakcie realizacji
22	Wymiana źródeł ciepła opalanych paliwami stałymi		-	90 000,00	Środki własne
23	Dofinansowanie wymiany źródeł ciepła oraz likwidacja kotłów węglowych		106 000	227 000	Brak danych
24	Dofinansowanie unieszkodliwienia wyrobów azbestowych.		Brak danych	16 602,36	Środki własne, dofinansowanie WFOŚiGW
25	Budowa oświetlenia ulicznego -chodnik Mławska -Sadowa	Miasto Rypin	-	33 461,24	Brak danych
26	Poprawa efektywności energetycznej Zespołu Szkół Miejskich w Rypinie		-	994 734,92	Środki własne, RPO
27	Modernizacja Rypińskiego Domu Kultury		2 530 226,95	-	Środki własne, RPO
28	Centrum Aktywności Społecznej w Rypinie – modernizacja rypińskiego Domu Kultury tzw. „Katolik”		3 154 070,16	-	Środki własne, RPO

Źródło: Starostwo Powiatowe w Rypinie, Urząd Gminy Skrwilno, Urząd Gminy Wąpielsk, Urząd Gminy Rogowo, Gmina Rypin, Urząd Miasta Rypin.

2. Ochrona przed hałasem

Zgodnie z definicją zawartą w ustawie Prawo ochrony środowiska, hałasem nazywamy dźwięki o częstotliwościach od 16 Hz do 16 000 Hz.

Wskaźniki hałasu są to parametry hałasu określone poziomem dźwięku A wyrażonym w decybelach (dB). Wyróżniamy:

- Wskaźniki hałasu mające zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony środowiska przed hałasem, w szczególności do sporządzania map akustycznych oraz programów ochrony środowiska przed hałasem:
 - LDWN - długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach, wyznaczony w ciągu wszystkich dób w roku, z uwzględnieniem pory dnia (rozumianej jako przedział czasu od godz. 6.00 do godz. 18.00), pory wieczoru (rozumianej jako przedział czasu od godz. 18.00 do godz. 22.00) oraz pory nocy (rozumianej jako przedział czasu od godz. 22.00 do godz. 6.00),
 - LN - długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach, wyznaczony w ciągu wszystkich pór w roku (rozumianych jako przedział czasu od godz. 22.00 do godz. 6.00).
- Wskaźniki mające zastosowanie do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska w odniesieniu do jednej doby:
 - LAeqD - równoważny poziom dźwięku A dla pory dnia (rozumianej jako przedział czasu od godz. 6.00 do godz. 22.00),
 - LAeqN - równoważny poziom dźwięku A dla pory nocy (rozumianej jako przedział czasu od godz. 22.00 do godz. 6.00).

Oceny stanu akustycznego środowiska i obserwacji zmian dokonuje się w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska (PMŚ) na podstawie wyników pomiarów poziomów hałasu określonych wskaźnikami LDWN, LN, LAeqD i LAeqN oraz z uwzględnieniem pozostałych danych, w szczególności demograficznych oraz dotyczących sposobu zagospodarowania i użytkowania terenu.

Oceny stanu akustycznego środowiska dokonuje się obowiązkowo co 5 lat dla:

- aglomeracji o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy,
- głównych dróg o natężeniu ruchu powyżej 3 milionów pojazdów w ciągu roku tj. ok. 8200poj./dobę,
- głównych linii kolejowych po których rocznie przejeżdża ponad 30 000 pociągów,
- głównych portów lotniczych, na których odbywa się powyżej 50 000 operacji rocznie.

Do najbardziej uciążliwych dla człowieka źródeł hałasu zaliczamy ruch samochodowy (ze względu na jego powszechność), ruch lotniczy (ze względu na szczególnie intensywny charakter zjawiska oraz rozprzestrzenianie na dużych powierzchniach zamieszkałych) oraz źródła o charakterze przemysłowym (instalacyjnym) działające w sposób ciągły czy "czasowy", a także inne źródła które lokalnie mogą powodować subiektywnie odczuwalną uciążliwość.

Z pomiarowo - badawczego punktu widzenia można wyodrębnić następujące rodzaje hałasu w zależności od źródła - obiektów wprowadzających hałas:

- przemysłowy (instalacyjny),
- komunikacyjny (drogowy, lotniczy, szynowy).

Ostatnie pomiary hałasu w powiecie rypińskim przeprowadzone zostały w latach 2014 i 2019. W 2014 roku w powiecie rypińskim pomiar wykonano na czterech stanowiskach badawczych, natomiast w 2019 roku wyniki uzyskano z pięciu stanowisk badawczych. Stanowiska usytuowane były przy ulicach stanowiących ciąg dróg wojewódzkich:

- nr 534 – ul. Kościuszki i ul. Sienkiewicza,

- nr 560 – ul. Piłsudskiego i ul. Warszawska,
- nr 563 – ul. Mławska.

Z wykonanych w tych latach badań hałasu można stwierdzić, że rejestrowane poziomy dźwięku od lat oscylują wokół zbliżonych wartości we wszystkich opomiarowanych punktach.

W latach 2020 i 2021 w powiecie rypińskim nie przeprowadzono badań w zakresie uciążliwości hałasu.

Tabela nr 6. Przedsięwzięcia z zakresu ochrony przed hałasem zrealizowane na terenie powiatu rypińskiego w latach 2020-2021.

Lp	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Koszty realizacji [zł]		Źródła finansowania
			2020	2021	
1	Przebudowa drogi powiatowej nr 2204C Radziki Duże-Wapielsk-Trąbin - Ostrowite na odcinku 995 m w m. Radziki Duże	Starostwo Powiatowe w Rypinie	927 480,94	-	Środki własne, Fundusz Dróg Samorządowych,, budżety gmin powiatu rypińskiego
2	Przebudowa odcinka drogi powiatowej nr 1840C Świdziebnia-Zasady-Sadłowo-Godziszewy w m. Sadłowo		599 294,87	-	
3	Przebudowa odcinka drogi powiatowej nr 2211C Brzuze-Nadróż od km 0+000 do 0+995		898 717,58	-	
4	Przebudowa odcinka drogi powiatowej nr 2212C Brzuze-Huta Chojno od km 0+000 do 0+995		895 549,35	-	
5	Remont dróg masą bitumiczną na gorąco w ilości 2000 m ² na drogach powiatowych 2118C Szafarnia-Wapielsk-Długie-, 2207C Trąbin-Dobre-Brzuze w m. Trąbin, 2218C Wygoda-Sosnowo oraz 2220C Okalewo-Skrwilno-gr. Woj. (Dziki Bór) w m. Skrwilno ul. Leśna. Remont dróg w postaci nakładek bitumicznych o łącznej powierzchni do 3000 m ² w pasie dróg powiatowych: Rogowo-Wymyślin na odcinku 40 mb+80 mb, Brzuze-Huta Chojno w m. Rzadzynek, Janowo-Zofiewo-Okalewo na odcinku 150 mb, Stary Kobrzyniec-Czumsk w m. Kosiorzy.		423 581,25	-	
6	Przebudowa drogi powiatowej nr 2212C Brzuze-HutaChojno od km 0+995 do km 1+795		-	992 079,67	Środki własne, Rządowy Program Rozwoju Dróg, budżety gmin powiatu rypińskiego
7	Przebudowa drogi powiatowej nr 2226C Rogowo-Wymyślin na odcinku od 0+000 do 4+369 km Etap I od km 0+000 do km 1+500		-	1 087 817,17	
8	Przebudowa drogi powiatowej nr 2221C Puszcza Miejska-Skrwilno w miejscowości Skudzawy		-	2 033 010,10	
9	Remonty częściowe nawierzchni dróg powiatowych w postaci nakładek		-	145 755,00	

	bitumicznych o łącznej powierzchni do 3000 m2 w pasie dróg powiatowych: Wąpielsk-Wrzeszewo na odcinku 1200 m2, Brzuze-Huta Chojno w miejscowości Piskorczyń na odcinku 800 m2, Skrwilno-Dziki Bór w miejscowości Zambrzyca na odcinku 400 m2, Skrwilno-Lutocin w miejscowości Mościska na odcinku 500 m2, Puszcza Miejska-Skrwilno w miejscowości Skudzawy na odcinku 100 m2.				
10	Wykonanie górnej warstwy nawierzchni tłuczniowej drogi gminnej nr 120405C Okalewo-Borki	Gmina Skrwilno	154 178,04	-	Brak danych
11	Przebudowa drogi gminnej nr 120425C Skudzawy-Urszulewo Etap II od km 0+000 do km 2+300 odcinek od km 0+000 do km 1+390		1 140 658,95	-	Środki własne, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich
12	Utwardzenie kruszywem łamanym gruntowej drogi gminnej nr 120405C Okalewo-Borki		-	112 914,00	Brak danych
13	Wykonanie górnej warstwy nawierzchni tłuczniowej drogi gminnej nr 120405C Okalewo-Borki		-	154 178,04	Brak danych
14	Przebudowa ciągu pieszo-rowerowego zlokalizowanego na działce ewidencyjnej nr 374/2 w miejscowości Skrwilno		-	80 897,10	Środki własne, środki z Nadleśnictwa Skrwilno
15	Przebudowa i rozbudowa drogi gminnej nr 120111C Długie II-Kozłówiec-Długie II	Gmina Wąpielsk	1 913 060,62	-	Brak danych
16	Przebudowa i rozbudowa drogi gminnej nr 120118C Wąpielsk-Kiełpiny		1 221 889,26	-	
17	Przebudowa drogi gminnej nr 120115 Jętek-Długie I		-	786 344,67	
18	Przebudowa drogi gminnej nr 120125C Radziki Małe-Kiełpiny (centrum) na odc. od km 0+000 do km 0+990		-	603 111,14	
19	Przebudowa drogi gminnej nr 120505C Charszewo-Ruda (Przeszkoda) o długości 0,68056 km	Gmina Rogowo	279 874,21	-	Środki własne, środki z Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych
20	Budowa drogi gminnej nr 120505 C Charszewo-Ruda od km 0+000 do km 0+952		1 260 640,48	-	Środki własne, Fundusz Dróg Samorządowych
21	Przebudowa drogi nr 120539C w miejscowości Kosiory o długości 0,540 km		-	280 259,31	Środki własne, środki z Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych
22	Przebudowa drogi gminnej nr 120331C Sikory-Gniazdek	Gmina Rypin	1 567 482,37	-	Środki własne, Fundusz Dróg Samorządowych
23	Przebudowa drogi gminnej nr 120341C Borzymin-Żałe		37 284,40	-	Środki własne
24	Przebudowa drogi gminnej w		1 008 587,53	-	Środki własne,

	miejsowości Kowalki				PROW
25	Rozbudowa drogi gminnej nr 120311C Linne-Sadłowo Nowe-Sadłowo Rumunki		385 822,63	-	Środki własne, FOGR
26	Rozbudowa drogi Gminnej nr 120342C Głowińsk-Głowińsk		2 186 696,96	-	Środki własne, Fundusz Dróg Samorządowych, Powiat Rypiński, Miasto Rypin
27	Rozbudowa drogi gminnej nr 120327C Puszcza Rządowa-Szczerby		-	886 846,98	Środki własne, Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych
28	Rozbudowa drogi wewnętrznej w miejscowości Sadłowo Etap II		-	308 187,84	Środki własne, FOGR
29	Przebudowa drogi gminnej nr 120341C Borzymin-Żałe		-	512 831,76	Środki własne, Fundusz Dróg Samorządowych
30	Rozbudowa Drogi Gminnej nr 120323C Zakroczy- Czermin		-	568 627,69	Środki własne, Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych
31	Przebudowa drogi gminnej Stawiska-Michałki		-	32 789,96	Środki własne
32	Przebudowa drogi gminnej Stępowo-Stępowo		-	124 942,79	Środki własne
33	Modernizacja drogi gminnej nr 120338C Balin-Lasoty		-	156 675,31	Środki własne
34	Budowa drogi gminnej na odcinku od ul. Gałczyńskiego do granicy Miasta Rypin		1 573 000,00	-	Środki własne, Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych, Fundusz dróg Samorządowych
35	Przebudowa ul. Podgórznej		109 144,48	-	Brak danych
36	Ułożenie płyt drogowych na odcinku ul. Polnej	Miasto Rypin	29 941,73	-	Środki własne, Fundusz Dróg Samorządowych
37	Przebudowa drogi gminnej nr 120640C ul. Brzozowej		-	1 298 038,96	Środki własne, Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg, Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych
38	Przebudowa drogi gminnej nr 120664C ul. Sportowej		-	84 542,62	Środki własne, Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych

Źródło: Starostwo Powiatowe w Rypinie, Raporty o stanie gmin za lata 2020, 2021.

3. Ochrona przed promieniowaniem niejonizującym

Na pojęcie pola elektromagnetycznego (PEM), zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska, składają się pola elektryczne, magnetyczne oraz elektromagnetyczne o częstotliwościach od 0 Hz do 300 GHz.

Gwałtowny rozwój cywilizacyjny, szczególnie w XX wieku spowodował powstanie nowych, licznych źródeł wytwarzających pola elektromagnetyczne. Źródłami sztucznego promieniowania elektromagnetycznego w środowisku są przede wszystkim stacje bazowe GSM/UMTS/CDMA/LTE, nadajniki RTV, linie i stacje elektroenergetyczne. Źródłami promieniowania elektromagnetycznego są również urządzenia codziennego użytku, tj. telewizory, monitory, mikrofalówki, telefony komórkowe i inne. Często urządzenia te znacznie bardziej oddziałują na zdrowie ludzi niż np. nadajniki GSM czy linie wysokiego napięcia. Oprócz sztucznych źródeł promieniowania występują również źródła naturalne, takie jak promieniowanie słoneczne i promieniowanie ziemskie.

Celem prowadzenia pomiarów monitoringowych i ocen poziomów PEM w środowisku jest obserwacja poziomu wartości składowej elektrycznej pola elektromagnetycznego wytwarzanego i wprowadzanego do środowiska w sposób sztuczny, przez źródła pól elektromagnetycznych występujące w naszym otoczeniu, głównie przez obiekty radiokomunikacyjne, w tym: stacje nadawcze radiowe i telewizyjne oraz stacje bazowe telefonii komórkowych.

W ostatnich latach nastąpiła zmiana przepisów wykonawczych w zakresie pól elektromagnetycznych, odnoszących się do dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, sposobu sprawdzania dotrzymania dopuszczalnych poziomów oraz w zakresie prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku.

Oceny poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku i obserwacji zmian dokonują organy Inspektoratu Ochrony Środowiska w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. W ramach PMŚ bada się promieniowanie elektromagnetyczne z zakresu częstotliwości radiowych obejmujących pasmo co najmniej 80 MHz do 40 GHz.

Wartości poziomów dopuszczalnych dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową i miejsc dostępnych dla ludności określone zostały w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 17 grudnia 2019 r., w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. z 2019 r., poz. 2448).

Dla wysokich częstotliwości, dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych w środowisku, według ww. rozporządzenia wynoszą od 28 V/m do 61 V/m.

Okresowe badania poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku w 2021 roku prowadzone były w oparciu o rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 15 grudnia 2020 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. z 2020 r., poz. 2311).

Od 2021 roku punkty pomiarowe, w których wykonuje się okresowe badania pól elektromagnetycznych w środowisku, wyznacza się dla każdego województwa w ramach państwowego monitoringu środowiska w podziale na:

- stałą sieć monitoringu oraz,
- monitoring badawczy.

W ramach stałej sieci monitoringu punkty wyznacza się w każdym mieście dla dwuletniego cyklu pomiarowego, według zasady:

- poniżej 20 000 mieszkańców – 1 punkt pomiarowy,
- w przedziale od 20 000 do 50 000 mieszkańców – 2 punkty pomiarowe,
- w przedziale powyżej 50 000 do 100 000 mieszkańców – 3 punkty pomiarowe,
- w przedziale powyżej 100 000 do 200 000 mieszkańców – 4 punkty pomiarowe,
- powyżej 200 000 mieszkańców – 4 punkty pomiarowe i 3 punkty pomiarowe na każde rozpoczęte kolejne 100 000 mieszkańców – w każdym mieście.

W ramach monitoringu badawczego wyznacza się jeden punkt pomiarowy w każdej gminie wiejskiej, dla czteroletniego cyklu pomiarowego.

Zgodnie z ww. rozporządzeniem na terenie województwa kujawsko-pomorskiego w 2021 r., w odległości większej niż 100 m od urządzeń emitujących pole elektromagnetyczne, wyznaczono 41 punktów pomiarowych w miejscach dostępnych dla ludności, w ramach stałej sieci monitoringu oraz 23 punkty w ramach monitoringu badawczego.

W każdym punkcie pomiarowym, badania przeprowadza się jeden raz w roku kalendarzowym, w dni robocze między godzinami 8.00 a 16.00, w sposób nieprzerwany przez 0,5 godziny, wykonując w tym czasie nie mniej niż 180 pomiarów chwilowych w równych odstępach czasu. Dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych w środowisku uznaje się za dotrzymane w obszarze pomiarowym, gdy żadna z wartości wskaźnikowych WMe nie przekracza wartości 1.

Analiza badań przeprowadzonych w 41 punktach pomiarowych stałej sieci monitoringu oraz w 23 punktach monitoringu badawczego w ramach realizacji państwowego monitoringu środowiska w 2021 roku na terenie województwa kujawsko-pomorskiego, wykazuje utrzymywanie się wartości mierzonych pól elektromagnetycznych na bardzo niskim poziomie. Rejestrowane poziomy są porównywalne z wynikami z lat poprzednich. Przy sprawdzaniu dotrzymania dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych wykorzystano wskaźnik WMe. W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono, że otrzymane wartości wskaźnikowe dla wszystkich punktów pomiarowych monitorowanych w 2021 r. na terenie województwa kujawsko-pomorskiego nie przekroczyły wartości 1. Oznacza to, że poziomy pól elektromagnetycznych w monitorowanych punktach nie przekraczają wartości dopuszczalnych.

W ramach sieci monitoringu stałego najwyższe wartości odnotowano w następujących lokalizacjach:

- Toruń – ul. Lelewela 33 – 1,83 V/m,
- Toruń – ul. Szosa Chełmińska 179 – 1,83 V/m,
- Bydgoszcz – ul. ks. Schulza 5 – 1,68 V/m,
- Sępólno Krajeńskie – ul. Tadeusza Kościuszki 4 - 1,31 V/m,
- Wąbrzeźno – ul. Matejki 27 - 1,15 V/m.

W ramach monitoringu badawczego najwyższe wartości odnotowano w następujących lokalizacjach:

- Dąbrowa – ul. Szkolna 13 – 0,57 V/m,
- Choceń – ul. Jagiełły 10 – 0,55 V/m,
- Brzuze (plaża) – 0,47 V/m.

Tabela nr 7. Wykaz punktów pomiarowych monitoringu badawczego i prezentacja wyników pomiarów za 2021 rok.

Kod punktu pomiarowego	Adres punktu pomiarowego	Długość geograficzna (E)	Szerokość geograficzna (N)	Wynik 0,5 godz. pomiaru [V/m]	Niepewność pomiaru [V/m]	Wartość wskaźnika WMe
C_2021_GW_22	Wąpielsk (UG)	19.279306	53.141556	0,33	0,18	0,05
C_2021_GW_4	Brzuze (plaża)	19.262139	53.053528	0,47	0,26	0,04
C_2021_GW_19	Skrwilno, ul. Nowy Rynek 27	19.618469	53.01675	0,35	0,19	0,05

Źródło: Ocena poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku w roku 2021 w województwie kujawsko-pomorskim, GIOŚ.

Tabela na 8. Wykaz punktów pomiarowych w powiecie rypińskim w latach 2017-2021.

Lokalizacja punktu pomiarowego	Rok pomiaru	Wartość pomiaru
		[V/m]
Rypin, ul Nowy Rynek 25	2017	<0,2
	2020	0,31
Wąpielsk 66	2019	0,25
	2021	0,33
Skrwilno, ul. Nowy Rynek 27	2019	0,31
	2021	0,35
Brzuze (plaża)	2021	0,47

Źródło: Ocena poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku za lata 2017- 2021 w województwie kujawsko-pomorskim, GIOŚ.

4. GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA

W 2019 roku na terenie powiatu rypińskiego długość czynnej sieci wodociągowej wynosiła 850,8 km. Do roku 2021 rozbudowano ją o 6,8 km. W okresie którego dotyczy raport największy rozwój sieci wodociągowej odnotowano w gminie Rypin, gdzie rozbudowano ją o 2,4 km oraz w gminie Wąpielsk, gdzie rozbudowano ją o 1,6 km. Liczba ludności korzystającej z sieci wodociągowej spadła z 41 764 w roku 2019 do 41 357 w roku 2021. Liczba przyłączy do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania wzrosła od 2019 roku o 405 przyłączy. Najwięcej przyłączy dobudowano w gminie Wąpielsk, bo aż 178 oraz w gminie miejskiej Rypin – 100. Można zauważyć także rosnącą tendencję rocznego zużycia wody na jednego mieszkańca – dla całego terenu powiatu wartość parametru wzrosła z 238,3 m³ w roku 2019 do 252,7 w roku 2021. Na przestrzeni lat 2019-2021 procent zwodociągowania powiatu utrzymuje się na stałym poziomie 96%, jednak największy wzrost (o 0,2%) odnotowano w gminie Skrwilno i gminie Wąpielsk.

Dane dotyczące sieci wodociągowej umieszczono poniżej w tabeli.

Tabela nr 9. Dane dotyczące sieci wodociągowej na terenie powiatu rypińskiego w latach 2019-2021.

Gmina	Długość czynnej sieci rozdzielczej [km]			Ludność korzystająca z sieci wodociągowej [szt.]			Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania [szt.]			Roczne zużycie wody w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca [m ³]			Procent zwodociągowania (stosunek liczby mieszkańców korzystających z wody wodociągowej do ogólnej liczby mieszkańców) [%]		
	2019	2020	2021	2019	2020	2021	2019	2020	2021	2019	2020	2021	2019	2020	2021
Skrwilno	183	183,0	183,0	5 311	5 322	5 257	1 557	1 570	1 586	43,6	42,9	43,8	90,9	91,0	91,0
Rypin	195	196,6	197,4	7 196	7 240	7 195	1 825	1 851	1 852	46,7	51,1	51,8	96	96,1	96,1
Rypin (miasto)	37,4	37,8	38,4	16 122	15 991	15 812	1 732	1 778	1 832	28,3	29,1	29,7	99,9	99,9	99,9
Wąpielsk	154,8	156,6	158,2	3 594	3 589	3 600	818	836	996	36	39,2	44,2	90,6	90,8	92,0
Brzuze	132,1	132,1	132,1	4 887	4 888	4 858	1 216	1 231	1 241	41,7	43,7	43,2	92,4	92,5	92,6
Rogowo	148,5	148,5	148,5	4 654	4 662	4 635	1 218	1 256	1 264	42	43,8	40,0	97,7	97,7	97,8
Powiat rypiński	850,8	854,6	857,6	41 764	41 692	41 357	8 366	8 522	8 771	238,3	249,8	252,7	96	96	96

Źródło: Bank danych lokalnych GUS, 2019, 2020, 2021.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące sieci kanalizacyjnej w powiecie rypińskim. W 2019 długość czynnej sieci kanalizacyjnej wynosiła 186,4 km, natomiast w roku 2021 było to o 15,7 km więcej. Sieć została najbardziej rozbudowana na terenie gminy Rypin, bo o 8,1 km. W okresie, którego dotyczy raport, dobudowano 196 przyłączy do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania, z czego najwięcej, bo 76, w mieście Rypin. Roczna ilość ścieków bytowych odprowadzanych siecią kanalizacyjną wzrosła z 669 dam³ w 2019 roku, do 697,5 dam³ w 2021. Ogólny procent skanalizowania powiatu w 2021 roku wynosił jedynie 37,7 %. Wartość tę znacznie zaniżają gminy wiejskie powiatu, gdzie procent skanalizowania utrzymuje się na dość niskim poziomie (w granicach 16,5-34,8%). Zamieszczona poniżej tabela przedstawia ilość zbiorników bezodpływowych oraz oczyszczalni przydomowych na terenie gmin powiatu rypińskiego. Odnotowuje się wzrost ilości przydomowych oczyszczalni ścieków - o 43 sztuki na przestrzeni lat 2020-2021 oraz zbiorników bezodpływowych – o 52 sztuki.

Tabela nr 10. Dane dotyczące sieci kanalizacyjnej na terenie powiatu rypińskiego w latach 2019-2021.

Gmina	Długość czynnej sieci kanalizacyjnej [km]			Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej [szt.]			Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania [szt.]			Roczna ilość ścieków bytowych odprowadzonych siecią kanalizacyjną [dam ³]			Procent skanalizowania (stosunek liczby mieszkańców korzystających z sieci kanalizacyjnej do ogólnej liczby mieszkańców) [%]		
	2019	2020	2021	2019	2020	2021	2019	2020	2021	2019	2020	2021	2019	2020	2021
Skrwilno	11,7	11,7	11,7	1 647	1 660	1 638	324	328	328	52,9	50,3	61,1	28,2	28,4	28,4
Rypin	35,4	43,5	43,5	1 202	1 216	1 236	251	253	262	35,8	36,4	37,6	16,0	16,1	16,5
Rypin (miastko)	60,0	60,0	60,0	15 595	15 475	15 317	1 548	1 570	1 624	504,8	497,6	507,2	96,7	96,7	96,8
Wąpielsk	14,4	14,4	17,9	772	774	943	127	128	195	22,0	21,1	23,7	19,5	19,6	24,1
Brzuze	17,9	21,1	22,0	1 262	1 314	1 343	151	170	184	21,5	22,0	25,2	23,9	24,9	25,6
Rogowo	47,0	47,0	47,0	1 641	1 645	1 642	414	415	418	32,0	41,9	42,7	34,4	34,5	34,8
Powiat rypiński	186,4	197,7	202,1	22 118	22 084	22 119	2 815	2 864	3 011	669	669,3	697,5	36,45	36,7	37,7

Źródło: Bank danych lokalnych GUS, 2019, 2020, 2021.

Tabela nr 11. Liczba zbiorników bezodpływowych i oczyszczalni przydomowych na terenie powiatu rypińskiego w latach 2020-2021.

Gmina	Zbiorniki bezodpływowe		Oczyszczalnie przydomowe	
	2020	2021	2020	2021
	[szt.]	[szt.]	[szt.]	[szt.]
Rypin (miasto)	260	259	49	55
Brzuze	1 202	1 242	96	126
Rogowo	482	484	334	334
Rypin	330	330	1 240	1240
Skrwilno	843	844	226	240
Wąpielsk	470	471	319	321
Powiat rypiński	3 587	3 630	2 264	2 316

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, 2020, 2021.

W latach 2020-2021 na terenie powiatu rypińskiego realizowano działania z zakresu gospodarki wodno-ściekowej. Ich szczegóły przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela nr 12. Przedsięwzięcia z zakresu gospodarki wodno-ściekowej, zrealizowane na terenie powiatu rypińskiego w latach 2020-2021.

Lp.	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Koszty realizacji [zł]		Źródła finansowania
			2020	2021	
1	Przebudowa sieci wodociągowej w miejscowości Rak	Gmina Skrwilno	-	31 298,48	Brak danych
2	Odwodnienie budynku przy ul. Warszawska 40a poprzez przebudowę istniejącej instalacji odprowadzającej wody opadowe i roztopowe oraz likwidacja kolizji z istniejącymi instalacjami kanalizacji sanitarnej.	Gmina Miasto Rypin	-	17 263,82	Środki własne
3	Budowa sieci wodociągowej o długości 800 mb w Radziki Duże-Lamkowizna	Gmina Wąpielsk	Brak danych	-	Środki własne,
4	Budowa 12 przyłączy wodociągowych dla mieszkańców gminy o		Brak danych	-	Środki własne

	długości 429 mb oraz 83 mb przyłącza do budynku nowej świetlicy w Półwiesku Małym				
5	Budowa sieci wodociągowej na terenie Gminy Wąpielsk (Radziki Duże-Lamkowizna o długości 1 500 mb, oraz 135 mb wodociągu w Wąpielsku)		-	132 892,64	Brak danych
6	Budowa sieci kanalizacyjnej w miejscowości Wąpielsk (250 mb droga za GOK)		-	58 015,00	Brak danych
7	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Sadłowo z przewodem tłocznym do Starorypina Prywatnego - etap II	Gmina Rypin	565 947,30	-	Środki własne, środki z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich
8	Rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w miejscowościach Kowalki, Godziszewy, Marianki, Cetki, Sadłowo		77 668,07	-	Środki własne
9	Rozbudowa sieci wodno-kanalizacyjnej na terenie Gminy		-	84 656,37	Środki własne
10	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Sadłowo z przewodem tłocznym do Starorypina Prywatnego wraz z budową zbiornika rezerwy wody czystej w miejscowości Borzymin		-	1 294 980,00	Środki własne

Źródło: Raporty o stanie gmin za lata 2020, 2021.

5. GOSPODARKA ODPADAMI

Odpady komunalne zgodnie z ustawą z dnia 14 grudnia 2012 roku o odpadach (Dz. U. z 2022 r. poz. 699) to odpady powstające w gospodarstwach domowych oraz odpady powstające od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter i skład są podobne do odpadów z gospodarstw domowych, w szczególności niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne i odpady selektywnie zebrane z:

- a) z gospodarstw domowych, w tym papier i tektura, szkło, metale, tworzywa sztuczne, bioodpady, drewno, tekstylia, opakowania, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, zużyte baterie i akumulatory oraz odpady wielkogabarytowe, w tym materace i meble, oraz
- b) ze źródeł innych niż gospodarstwa domowe, jeżeli odpady te podobne są pod względem charakteru i składu do odpadów z gospodarstw domowych

- przy czym odpady komunalne nie obejmują odpadów z produkcji, rolnictwa, leśnictwa, rybołówstwa, zbiorników bezodpływowych, sieci kanalizacyjnej oraz z oczyszczalni ścieków, w tym osadów ściekowych, pojazdów wycofanych z eksploatacji oraz odpadów budowlanych i rozbiórkowych; niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne pozostają niesegregowanymi (zmieszanymi) odpadami komunalnymi, nawet jeżeli zostały poddane przetwarzaniu odpadów, ale przetwarzanie to nie zmieniło w sposób znaczący ich właściwości.

Powiat rypiński wchodzi w skład wschodniego (2) regionu gospodarki odpadami komunalnymi w województwie kujawsko-pomorskim. Regiony zostały wydzielone w Planie gospodarki odpadami dla województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2016-2022 z perspektywą na lata 2023-2028, który został przyjęty uchwałą nr XXXII/545/17 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 29 maja 2017 r. (Kujaw. z 2017 r. Poz. 2403).

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące ilości zebranych odpadów na terenie powiatu rypińskiego w latach 2020-2021.

Tabela nr 13. Odpady komunalne zebrane z terenu powiatu rypińskiego w latach 2020-2021.

ODPADY KOMUNALNE ZEBRANE W CIĄGU ROKU [Mg]						
	2020			2021		
	ogółem	z gospodarstw domowych	z innych źródeł	ogółem	z gospodarstw domowych	z innych źródeł
Powiat	11 221,92	9 388,90	1 833,02	11 981,89	10 020,28	1 961,61
Rypin (miasto)	5 980,22	4 571,45	1 408,77	6 106,13	4 683,35	1 422,78
Brzuze	1 092,18	1 064,19	27,99	1 115,20	1 069,66	45,54
Rogowo	951,15	942,22	8,93	908,00	899,22	8,78
Rypin	1 623,67	1 375,50	248,17	1 839,35	1 542,33	297,02
Skrwilno	930,08	836,78	93,30	1 238,37	1 111,36	127,01
Wąpielsk	644,62	598,76	45,86	774,84	714,36	60,48

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, 2020, 2021.

Tabela nr 14. Odpady zebrane selektywnie z terenu powiatu rypińskiego w latach 2020-2021.

ODPADY SELEKTYWNE ZEBRANE W CIĄGU ROKU [Mg]						
	2020			2021		
	ogółem	z gospodarstw domowych	z innych źródeł	ogółem	z gospodarstw domowych	z innych źródeł
Powiat	3 190,02	2 896,03	293,99	3 594,31	3 289,22	305,09
Rypin (miasto)	1 883,39	1 609,09	274,30	2 039,67	1 792,65	247,02
Brzuze	268,67	261,99	6,68	296,58	276,10	20,48
Rogowo	289,23	285,70	3,53	274,48	276,10	3,38
Rypin	304,26	294,78	9,48	382,55	365,45	17,10
Skrwilno	304,42	304,42	-	368,79	362,56	6,23
Wąpielsk	140,05	140,05	-	227,24	216,36	10,88

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, 2020, 2021.

Tabela nr 15. Masa wyrobów zawierających azbest na terenie powiatu rypińskiego.

Gmina	Ilość zinwentaryzowana [Mg]	Ilość usunięta [Mg]
Brzuze	2 256,576	199,680
Rogowo	2 652,400	589,893
Rypin	6 714,922	846,635
m. Rypin	1 313,068	393,253
Skrwilno	5 193,926	498,806
Wąpielsk	3 433,120	354,726
Razem	21 564,012	2 882,993

Źródło: Baza Azbestowa <https://bazaazbestowa.gov.pl/> (stan na 25.10.2022).

Na terenie powiatu rypińskiego znajduje się ponad 21 tysięcy ton wyrobów zawierających azbest. Najwięcej z nich znajduje się na terenie gminy Rypin – 31,1%, najmniej zaś na terenie gminy Miasto Rypin – 6,0%. Według danych Bazy Azbestowej, do 25.10.2022 r. terenu powiatu dotychczas usunięto 882,993 Mg wyrobów zawierających azbest, jednak stanowi to jedynie 13 % całej zinwentaryzowanej masy.

Każda z gmin wchodzących w skład powiatu rypińskiego posiada gminny program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest.

Przedsięwzięcia związane z gospodarowaniem odpadami na terenie powiatu rypińskiego zestawiono w poniższej tabeli.

Tabela nr 16. Przedsięwzięcia z zakresu gospodarki odpadami, zrealizowane na terenie powiatu rypińskiego w latach 2018-2019

Lp.	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Koszty realizacji [zł]		Źródła finansowania
			2020	2021	
1	Unieszkodliwianie odpadów azbestowych z terenu miasta Rypin z 18 posesji	Urząd Miasta Rypin	Brak danych	-	Środki własne, WFOŚiGW
2	Unieszkodliwianie odpadów azbestowych z terenu miasta Rypin z 19 posesji		-	16 602,36	Środki własne, WFOŚiGW
3	Unieszkodliwianie odpadów azbestowych z terenu miasta Rypin z 38 posesji	Gmina Rypin	28 259,37	-	Środki własne, WFOŚiGW
4	Unieszkodliwianie odpadów azbestowych z terenu miasta Rypin z 39 posesji		-	59 720,66	Środki własne, WFOŚiGW
5	Unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Skrwilno	Gmina Skrwilno	-	33218,54	WFOŚiGW

Źródło: Raporty o stanie gminy za lata 2020, 2021.

6. OCHRONA GLEB I ZASOBÓW MINERALNYCH

Monitorowanie chemizmu gleb ornych prowadzone jest w systemie monitoringu krajowego przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa (IUNG) w Puławach. Celem badań jest obserwacja zmian szerokiego zakresu cech gleb użytkowanych rolniczo, szczególnie właściwości chemicznych, zachodzących w określonych przedziałach czasu pod wpływem rolniczej i pozarolniczej działalności człowieka. Badania te wykonywane są cyklicznie, w okresach pięcioletnich. W ramach krajowej sieci ustalono 216 stałych punktów pomiarowo-kontrolnych, z czego w województwie kujawsko-pomorskim jest ich 13. Na terenie powiatu rypińskiego znajduje się jeden punkt kontrolny – w miejscowości Rypin, w gminie miejskiej Rypin. Ze względu na zmianę sposobu użytkowania terenu, punkt badawczy został nieznacznie przesunięty w roku 2015, z powodu zbyt bliskiej zabudowy jednorodzinnej, w stosunku do położenia w poprzednich cyklach monitoringowych. Poniższa tabela przedstawia wyniki najważniejszych z badanych w 2015 roku parametrów gleby.

Tabela nr 17. Wyniki jakości gleby w punkcie 71 w mieście Rypin.

Kompleks przydatności rolniczej		Żytni słaby
Klasa bonitacyjna		V
Skład granulometryczny- BN-78/9180-11 [%]	1,0-0,1 mm	82
	0,1-0,02 mm	12
	<0,02 mm	6
Skład granulometryczny - PTG 2008 [%]	2-0,05 mm	90
	0,05-0,002 mm	10
	<0,002 mm	0
Odczyn "pH" w zawiesinie H₂O		5,3
Odczyn "pH" w zawiesinie KCl		4,2
Kwasowość hydrolityczna "Hh" [cmol·kg⁻¹]		3,0
Kwasowość wymienna "Hw" [cmol·kg⁻¹]		0,32
Glin wymienny "Al" [cmol·kg⁻¹]		0,14
Wapń wymienny (Ca²⁺) [cmol·kg⁻¹]		1,22
Magnez wymienny (Mg²⁺) [cmol·kg⁻¹]		0,19
Sód wymienny (Na⁺) [cmol·kg⁻¹]		0,01
Potas wymienny (K⁺) [cmol·kg⁻¹]		0,26
Suma kationów wymiennych (S) [cmol·kg⁻¹]		1,69
Pojemność sorpcyjna gleby (T) [cmol·kg⁻¹]		4,69
Wysycenie kompleksu sorpcyjnego kationami zasadowymi (V) [%]		35,98
Substancja organiczna gleby	 próchnica	1,22
	węgiel organiczny	0,71
	azot ogólny	0,08
	stosunek C:N	8,9

Źródło: Monitoring Chemizmu Gleb Ornych Polski, GIOŚ.

Według Bilansu zasobów złóż kopalin w Polsce według stanu na koniec 2021 roku na omawianym terenie udokumentowanych było 40 złóż piasków i żwirów. Najwięcej z nich, bo aż 18 zlokalizowanych jest w gminie Rogowo, 13 w gminie Wąpielsk, a 9 złóż w gminie wiejskiej Rypin. W 2020 roku udokumentowano 2 dodatkowe złoża – na terenie gmin Rogowo oraz Rypin. Również w 2021 roku w bilansie ukazały się 2 nowe złoża – oba zlokalizowane w gminie Rypin.

W 2020 roku wydobyto łącznie 294 tys. ton piasków i żwirów z 4 złóż. Na 8 zagospodarowanych złóżach eksploatowanych okresowo, tego roku nie prowadzono wydobywania. W roku 2021 pozyskano 425 tysięcy ton surowca z 7 złóż. Ze złóż zagospodarowanych, eksploatowanych okresowo (8 złóż), tego roku nie prowadzono wydobywania.

Tabela nr 18. Ogólna charakterystyka złóż z terenu powiatu rypińskiego w latach 2019, 2020 i 2021

Rok	Rodzaj kopaliny	Liczba złóż		Zasoby		Wydobycie
		Ogółem	Eksploatowanych (okresowo)	Geologiczne bilansowe	Przemysłowe	
				[tys. t.]		
2019	piaski i żwiry	40	8 (6)	36 643	16 997	269
2020	(kruszywa naturalne)	42	4 (8)	44 879	21 061	294
2021		44	7 (8)	44 829	25 017	425

Źródło: Bilans zasobów złóż kopaliny w Polsce wg stanu na 31 XII 2019, Bilans zasobów złóż kopaliny w Polsce wg stanu na 31 XII 2020, Bilans zasobów złóż kopaliny w Polsce wg stanu na 31 XII 2021; PIG-PIB, Warszawa.

7. OCHRONA PRZYRODY

W 2021 roku formy ochrony przyrody pokrywały 8 881,48 ha powierzchni powiatu rypińskiego, co stanowiło 15,1% powierzchni powiatu. W 2018 roku powierzchnia obszarów prawnie chronionych została zmniejszona do 7 232,71 ha (12,3% powierzchni), natomiast w 2019 roku ponownie została zwiększona do 8 954,67 ha (15,3% powierzchni).

Powierzchnia lasów na terenie powiatu rypińskiego w 2020 roku wynosiła 11 963,50 ha, w tym lasy prywatne 3 44,14 ha co dało lesistość 20,1%. Natomiast w 2021 r. powierzchnia lasów wyniosła 11 836,19 ha, w tym lasy prywatne 3 312,61 ha co dało lesistość 19%.

Poniżej zestawiono dane dotyczące inwestycji mających na celu m.in. ochronę przyrody, które zostały zrealizowane w raportowanym okresie na terenie powiatu rypińskiego.

Tabela nr 19. Przedsięwzięcia z zakresu ochrony przyrody, zrealizowane na terenie powiatu rypińskiego w latach 2020-2021

Lp.	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Koszty realizacji		Źródła finansowania
			2020	2021	
1	Nadzór nad lasami prywatnymi	Starostwo Powiatowe w Rypinie	50 000,00	50 000,00	Środki własne
2	Opracowanie uproszczonych planów urządzenia lasu		27 000,00	-	Środki własne Dotacja z lasów państwowych

3	Zakup sensorów powietrza		11 795,70	4 724,00	Dotacja z WFOŚiGW środki własne
4	Wykonanie albumu „Mościska-ptasi raj”		-	46 200,00	Dotacja z WFOŚiGW środki własne
5	Zagospodarowanie terenów zielonych przy Domu Dziecka		-	100,000,00	Dotacja z WFOŚiGW środki własne
6.	Rewitalizacja parku przy ul. E. Orzeszkowej	Gmina Miasta Rypin	-	2 196 300,00	Dotacja z NFOŚiGW = środki własne
7	Nasadzenia drzew		10 913,40	10 368,00	Dotacja z WFOŚiGW środki własne
8	Zagospodarowanie terenu w miejscowości Kowalki	Gmina Rypin	408 860,02	-	Dotacja środki własne
9	Utrzymanie zieleni w poszczególnych sołectwach		56 269,10	62 156,98	Fundusz sołecki
10	Opracowanie programu ochrony środowiska	Gmina Skrwilno	-	6 150,00	Środki własne
11	Uporządkowanie parku w Gulbinach	Gmina Brzuze	-	Brak danych	Brak danych
12	Gminny konkurs wiedzy ekologicznej		Brak danych	Brak danych	Dotacja z WFOŚiGW środki własne

Źródło: Starostwo Powiatowe w Rypinie, Raporty o stanie gmin za lata 2020, 2021.

8. OCHRONA PRZED POWAŻNYMI AWARIAMI

Szczególnym rodzajem zagrożeń występujących w środowisku są tzw. „nadzwyczajne zagrożenia” charakteryzujące się nagłym przebiegiem. Do zagrożeń takich zaliczyć należy klęski o charakterze naturalnym jak: powódzie, huragany, trzęsienia ziemi lub katastrofy i wypadki związane z technologiami i wytworami ludzkimi jak: uwalnianie się niebezpiecznych substancji chemicznych, wybuchy, katastrofy komunikacyjne itp., zwane poważnymi awariami. Najważniejsza w przeciwdziałaniu powstania zagrożeń jest prewencja, czyli ograniczenie do minimum prawdopodobieństwa wystąpienia katastrofy lub awarii.

Poniższa tabela opisuje działania jakie zostały podjęte w latach 2020-2021 w celu ochrony przed poważnymi awariami oraz ich skutkami na terenie powiatu rypińskiego.

Tabela nr 20. Przedsięwzięcia z zakresu ochrony przed poważnymi awariami, zrealizowane na terenie powiatu rypińskiego w latach 2020-2021.

Lp	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Koszty realizacji [zł]		Źródła finansowania
			2020	2021	
1.	Doposażenie jednostek straży pożarnej (w tym zakup sprzętu ratownictwa gaśniczego, sorbentów)	Powiat Rypiński	10 000,00	10 000,00	Środki własne
2.	Zakup samochodu pożarniczego dla jednostki OSP Świeżawy Zakup sprzętu do jednostek OSP	Gmina Rogowo	-	310 750,00 11 379,97	Środki własne, dotacja
3.	Zakup samochodu pożarniczego dla jednostki OSP Dobrze Zakup sprzętu do jednostek OSP	Gmina Brzuze	809 000,00 Brak danych	Brak danych	Środki własne, dotacja
4.	Dofinansowanie zakupu sprzętu dla PSP w Rypinie	Gmina Wąpielsk	-	5 000,00	Środki własne
5.	Doposażenie jednostek OSP	Gmina Skrwilno	136 133,31	214 789,11	Środki własne, dotacja

Źródło: Starostwo Powiatowe w Rypinie, Urząd Gminy Wąpielsk, WIOŚ w Bydgoszczy.

9. EDUKACJA EKOLOGICZNA

Edukacja ekologiczna na terenie powiatu rypińskiego prowadzona jest głównie w placówkach oświatowych. System kształcenia uczniów szkół nastawiony jest na wykształcenie u nich umiejętności obserwowania środowiska i zmian w nim zachodzących, wrażliwości na piękno przyrody i szacunku dla niej. Realizując programy ekologiczne szczególną uwagę zwraca się na prowadzenie lekcji terenowych: obserwacji i prostych badań w terenie. Ukazuje się efekty zarówno negatywnej, jak i pozytywnej działalności człowieka w środowisku. W szkołach średnich pojawiają się zagadnienia dotyczące wiedzy o środowisku i relacji w nim zachodzących, złożoności procesów, którym podlega środowisko oraz konieczności zachowania równowagi ekologicznej pomiędzy rozwojem społeczno-gospodarczym, a zachowaniem cennych elementów lokalnego środowiska naturalnego.

Na terenie powiatu rypińskiego przeprowadzono m.in. takie akcje edukacyjne, jak:

- konkurs ekologiczny „Chrońmy środowisko”;
- akcja edukacyjna „Sprzątanie Świata”;
- akcja edukacyjna „Dzień Ziemi”;
- piknik ekologiczny EKOmajówka;
- piknik ekologiczny "Jestem EKO. Trenuję, zdrowo jem i zdrowo oddycham".

10. WNIOSKI

Program ochrony środowiska jest narzędziem służącym do prowadzenia polityki ochrony środowiska na poziomie jednostek samorządowych. Dokument stanowi przeniesienie istotnych zagadnień określonych w polityce ochrony środowiska państwa na niższe poziomy administracji, z jednoczesnym uwzględnieniem lokalnej specyfiki i uwarunkowań. Podstawowym założeniem programów ochrony środowiska na wszystkich szczeblach jest dążenie do poprawy stanu środowiska naturalnego oraz efektywnego zarządzania środowiskiem.

Niniejszy raport przedstawia analizę stanu środowiska na terenie powiatu rypińskiego oraz stopień realizacji Programu ochrony środowiska dla powiatu rypińskiego na lata 2018-2021 z perspektywą na lata 2022-2025 w latach 2020-2021.

Podstawą opracowania raportu, weryfikującego wykonanie zadań z powiatowego programu ochrony środowiska, były informacje uzyskane od instytucji posiadających bazy danych zagregowane do poziomu gminy, m.in. Głównego Urzędu Statystycznego, Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Poznaniu czy Państwowego Instytutu Geologicznego.

Powiatowy Program ochrony środowiska obejmował zadania, za realizację których odpowiedzialne były głównie gminy powiatu: Gmina Skrwilno, Gmina Rypin, Miasto Rypin, Gmina Wąpielsk, Gmina Brzuze, Gmina Rogowo.

Gminy te realizowały m.in. zadania z zakresu gospodarki wodno-ściekowej. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w okresie sprawozdawczym nastąpił wzrost długości sieci wodociągowej i kanalizacyjnej oraz ilości przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania, przy jednoczesnym spadku liczby mieszkańców korzystających z obu sieci. Odnotowano także dość niski stopień skanalizowania poszczególnych gmin powiatu. Ze względu na zły stan jednolitych części wód powierzchniowych, w granicach których położony jest powiat, należy dążyć do ciągłej ich poprawy.

W zakresie ochrony powietrza i poprawy jego jakości, a także ochrony przed hałasem na terenie powiatu, również można mówić o realizacji większości założonych zadań, jakimi były m.in. rozbudowa i konserwacja dróg, zwiększanie efektywności energetycznej poprzez termomodernizację budynków, wymiana źródeł ciepła czy modernizacja oświetlenia ulicznego. W przyszłych latach należy szczególną wagę przykładac do zadań mających na celu osiągnięcie dobrego stanu powietrza, w szczególności zmniejszenie stężeń pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5 oraz benzo(a)pirenu i ozonu w powietrzu. Z uwagi na przekroczenia dopuszczalnych wartości hałasu na terenie powiatu, należy również zwrócić uwagę na zadania służące zmniejszeniu uciążliwości hałasu komunikacyjnego.

Realizowano także zadania mające na celu ochronę przyrody - w dużej mierze skupiono się na zagospodarowaniu przestrzeni publicznej poprzez rewitalizację terenów zielonych. Realizacja tych zadań bardzo przyczyniła się do poprawy stanu zieleni oraz liczebności drzew i krzewów na terenie powiatu.

Podjęte zadania w latach 2020-2021 w obszarze „gospodarka odpadami” obejmowały głównie monitoring składowisk odpadów oraz osiągnięcie zamierzonych poziomów recyklingu odpadów. Bardzo istotnym zadaniem było usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu powiatu w ramach gminnych programów usuwania azbestu.

W latach 2020-2021 realizowano ochronę gleb i zasobów geologicznych, poprzez aktualizację wojewódzkiej bazy terenów poeksploatacyjnych.

Zrealizowano także zadania mające na celu ochronę przed poważnymi awariami – przeprowadzono kontrole podmiotów gospodarczych w tym zakresie oraz doposażono jednostki straży pożarnej.